

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 12. junija 1930.

Telefon št. 2552.

Štev. 69.

Objava ministrstva trgovine in industrije glede uveljavljenja zakona o pobijanju nelojalne konkurence.

Dovoljen je 6-mesečni rok za likvidacijo premijskih poslov. — Navodila glede označbe izvora blaga.

Zakon o pobijanju nelojalne konkurence, ki je bil nestrpno pričakovani in z zadovoljstvom sprejet od celokupnega gospodarskega sveta, je razglašen v Službenih Novinah z dne 11. aprila t. l. in je stopil v veljavo 11. maja t. l. Izdan za pobijanje dejanj, ki se v trgovini in industriji smatrajo za nasprotna dobrim običajem in za ustanovitve pogojev za razvoj lojalne trgovine in gospodarskega poslovanja v splošnem, je naravno s posameznimi svojimi odredbami znatno prizadel interese onih podjetij, ki so pri tekmovanju uporabljala take načine delovanja in poslovanja, ki se smatrajo sedaj za nedovoljene in se po zakonu tudi zasledujejo. V tem oziru se posebno podčrta primere uporabe označbe in opisa blaga v tujem jeziku (§ 6 zakona), uporabo obeležja tujega podjetja z dovoljenjem lastnika istega (§ 11, odstavek drugi), in razni načini poslovanja po sistemu premijskih poslov (§ 32).

Radi tega so razna podjetja prosila ministrstvo bodisi ustno, bodisi pismeno pojasnila o tem, kako bi se s čim manjšo škodo prilagodila novemu dejanskemu položaju, ki ga je ustvaril zakon, da bi pridobila zadosti časa za likvidacijo poslov sklenjenih pred uveljavljenjem zakona.

Ministrstvo trgovine in industrije je z ozirom na ta vprašanja smatralo za potrebno, da da prizadejim podjetjem glede gornjih primer, upoštevajoč motive zakona, sledeča sporočila:

1. V § 6. zakona je določeno, da se označba ali opis blaga v tujem jeziku ne smatra za neresnično označbo o izvoru, če je pravi izvor blaga jasno in očitno naveden.

V naši državi imamo ukoreninjeno navado, da označijo posamezna podjetja blago, ki je v naši državi producirano, z napisi izključno v tujem jeziku brez označbe pravega izvora blaga. Tak način označbe proizvodov domačih podjetij ni po gornjem določilu več dovoljen, ker se smatra za neresnično označbo izvora blaga. Zato se morajo domača podjetja sedaj ravnati po tem zakonitem določilu, in ako smatrajo za potrebno, da dajo na svoje proizvode radi izvoza ali z drugih razlogov napise ali opise blaga v tujem jeziku, morajo tako blago označiti tudi s pravim izvorom, ki mora biti jasno in očitno naveden.

Vpraša se, kaj je smatrati za jasno in očitno označbo pravega izvora blaga, ali je potrebno n. pr. vedno označiti ime tujakšnjega producenta s krajem produkcije, ali je zadostno, da se samo na viden način označi, da je blago izdelano v naši državi.

Ker je to faktično vprašanje, ki bo v danem primeru odvisno od ocene pristojnega sodišča ali mnenja pristojnih zbornic, ki morajo dati oblastvom svoje izjave v spornih primerih, ne more ministrstvo v tem primeru dati obveznih navodil, vendar je mnenja, da bi bilo najbolje označiti ime, firmo producenta z mestom proizvodnje, če pa to mesto ni zadostno znano, tudi navedbo

države. Ali bo tudi kakšen drugi način označbe zadosten, bo odvisno od tega, kako se ga uporabi. Vendar se pripominja, da mora biti označba pravega izvora v vsakem primeru na zadostno vidljiv način in tako jasno navedena, da ne daje povoda za razna mišljenja ali za prevaro glede njene istinitosti.

Ob tej priliki se svetuje lastnikom naših domačih žigov, zaščitnih pri upravi za zaščito industrijske svojine, koji sestojijo iz napisa v tujem jeziku, da na take žige dajo ob priliki razpečevanja blaga resnično označbo izvora, če pa za tako označbo ni prostora na samem žigu, naj dodajo istemu etiketo kot sestavni del žiga, na kateri naj bo naveden resnični izvor.

2. Zakon je v § 14. točka druga navedel poseben primer konkurence, ako uporablja konkurent v poslovnem prometu ime, firmo, posebni naziv, žig ali druga zunanja obeležja kakega podjetja ali obrta na način, s katerim se utegne ustvariti zmeda med konsumenti glede pravega izvora blaga ali dela, in daje možnost, da se za pobijanje takega poslopkla sme vložiti tožbo tako proti lastniku podjetja kakor tudi proti povzročitelju zmede.

V državi imamo dosi primerov, da uporabljajo posamezna domača podjetja za svoje proizvode ime, firmo, poseben naziv ali žig kakega poznane tujega podjetja z njegovo dovolitvijo, ne da bi temu dodali tudi označbo pravega izvora blaga. Taki primeri uporabe označbe tujega podjetja so sedaj prepovedani, tudi če se delajo z dovoljenjem inozemskega podjetja, ker se s tem vrši nelojalna konkurenca z povzročitvijo zmede med konsumenti, ki mislijo, da kupijo blago znanih inozemskih firm.

Ker je v zadnjem odstavku točke 2 § 11 zakona določeno, da se gori navedena tožba zavrne, če se pravi izvor na blagu samem dovolj označi, je potrebno, da vsa naša domača podjetja, koja se poslužujejo takega načina obeleževanja svojih proizvodov, zadostno navedejo na istih resnični izvor blaga tako, kakor je to pojasnjeno v točki 1 tega komunikeja.

Isto velja tudi za ona domača podjetja, koja so osnovana kot podružnice velikih inozemskih tvrdk in dajo z njih dovoljenjem v promet blago, izdelano v naši državi pod imenom odnosno nazivom teh tvrdk ali pod kakim drugim zunanjim obeležjem njih podjetja. V takem primeru morajo domača podjetja na blagu, ki se izdela v naši državi, navesti na viden in jasn način njegov domači izvor. To velja tudi za žige inozemskih tvrdk, ki so doma ali mednarodno zaščitene, ako se teh žigov po njih dovoljenju poslužuje domače podjetje, njih filijala — in z njimi obeležuje v prometu blago, ki je v naši državi izdelano.

3. Premijski posli so po zakonu o nelojalni konkurenci prepovedani. Na podlagi § 32 zakona je prepovedano v trgovini ali ob izvrševanju kakšnega dela ali posla gospodarskega značaja zaradi privabljanja potrošnikov obetati ali dajati nagrade v denarju, blagu ali kakršni drugi obliki, in si

cer neglede na to, kako se dobiva ta nagrada. Za dajanje nagrad je po mnenju ministrstva smatrata tudi to, če se daje blago za popolnoma nizko samo navidezno ceno, ki ni v sorazmerju z njeno vrednostjo, ker zasleduje namen pridobivanja odjemalcev za nakup blaga pri podjetju, ki to dela in vsebuje čin nelojalne konkurence napram drugim konkurentom, ki se tega sredstva za pridobivanje odjemalcev v poslovnem prometu ne poslužujejo.

Vsled tega ne more ministrstvo dati obveznih navodil na prošnje posameznih podjetij, ki pismeno prosijo za pojasnila o tem, ali se bodo gotovi novi načini njih poslovanja, prilično novi način dajanja nagrad, smatrali za premijske posle ali ne. To so stvarna vprašanja, koja se mora prepušiti sodni praksi in običajem v poslovnem prometu, da se ugotovi, kako se ima ravnati v posameznih primerih. V § 32 odst. 2 zakona je jasno določeno, kakšne posle se ne bo smatralo za prepovedane nagrade, in po teh določilih se morajo ravnati vsa podjetja v svojem nadaljnjem poslovanju.

Pri premijskih poslih je važno podčrtati to, da so nekatera podjetja naslovila na ministrstvo podstavko, da je rok za uveljavljenje zakona prekratek, da niso mogli v tem roku likvidirati svojih poslov, osnovanih na precej kompliciranem sistemu dajanja nagrad, in so zahtevala, da se jim dovoli daljši rok za likvidacijo teh poslov. Dasi se je pri določitvi roka za uveljavljenje zakona, vsled važnosti odnošajev, ki se z njim urejajo, spočetka mislilo, da se mora določiti daljši rok, se je vendar, v svrhu odstranitve kaosa, ki se je počel razvijati v našem gospodarskem prometu, vsled vedno večjega razmaha nelojalne konkurence, določila vacatio legis samo za mesec dni. Vendar se je, čim je stopil zakon v veljavo, pokazalo, da je bil ta rok v resnici kratak za likvidacijo poslov po premijskem sistemu, kojega so se posamezna podjetja doslej posluževala in v katera so angažirala znaten del svojega kapitala. To velja posebno za podjetja, ki so se zatekla k temu sistemu iz potrebe, samo da bi mogla vzdržati konkurenco z inozemskimi podjetji, koja se poslužujejo tega sistema trgovanja v naši državi že od davna.

Dasi ima zakon o nelojalni konkurenci namen, da ustvarja pogoje za lojalne načine trgovanja v poslovnem prometu, vendar ni potrebno, da ima njegovo hitro uveljavljenje za posledico povzročitev velikih izgub, naj si bo tudi samo majhnemu številu podjetij v naši državi, ki so se posluževala navedenega načina poslovanja, ki je sedaj po zakonu prepovedan, in se je vsled tega smatralo za koristno, da se pusti tem podjetjem primeren rok za likvidacijo poslov vodenih po premijskem sistemu, upoštevajoč pri tem, da se s predolgim rokom ne škoduje drugim konkurentom, ki se tega načina poslovanja niso posluževali.

V te svrhe je izdalo ministrstvo trgovine in industrije v sporazumu z ministrstvom notranjih del vsem oblastvom splošne uprave, v katerih kompetenco spada izvedba zakona glede poslov premijskega sistema, navodila v tem zmislu, da se more v vseh primerih, ako je bilo blago s premijami prodano posredovalcu v trgovini predno je stopil v veljavo za-

kon o pobijanju nelojalne konkurence, t. j. pred 11. majem 1930 to blago razpečati odnosno prodati konsumentom najdalje še za šest mesecev po uveljavljenju zakona. Vendar se bo zakon uporabljal takoj pri prodajah blaga s premijami, ako je bilo blago naročeno po 11. maju 1930.

Po preteku 6 mesecev od dneva, ko je stopil v veljavo zakon o nelojalni konkurenci, t. j. po 11. novembru 1930, je prepovedana vsaka prodaja blaga s premijami, tudi če je bilo prodano in dostavljeno posredniku v trgovino že prej kot je stopil v veljavo zakon o nelojalni konkurenci.

Od ministrstva trgovine in industrije št. 934, 6. junija 1930.

Nadalje je izdalo ministrstvo trgovine in industrije pod št. 933 dne 6. junija t. l. še naslednje navodilo:

Po uveljavljenju zakona o pobijanju nelojalne konkurence z dne 4. IV. 1930, Službene Novine šte. 83-XXXII t. j. 11. maja t. l. so prišla od raznih strani, posebno od producentov čokolade vprašanja glede tolmačenja določil § 32, ki se tičejo premijskih poslov. Ker je naša domača industrija, neinformirana o strogih merah glede teh poslov, investirala v zadnjem času mnogo denarja za nabavo nagrad, ki se obenem z blagom delijo med potrošnike, kar je bilo po zatrevanju producentov edino sredstvo za uspešno konkurenco s proizvodi inozemskega izvora, in ker predstavljajo premije, odvisne od srečnega slučaja, da je kupljeno blago vsebovalo neko nakaznico ali bon, veliko vrednost, katere se ne more po določilih zakona še nadalje nuditi odjemalcem, je izdal minister trgovine in industrije v sporazumu z ministrstvom notranjih del, da se očuvajo producenti in prodajalci pred gmojnimi škodami, ter z ozirom na pravilo, da zakoni običajno nimajo retroaktivnega učinka, vsem oblastvom splošne uprave, ki so v zmislu § 38. zakona o pobijanju nelojalne konkurence pristojna za po stopanje v primerih kršitve po § 32, naslednja navodila:

V vseh primerih, v katerih je bilo blago s premijami prodano posredovalcu v trgovini pred uveljavljenjem zakona o pobijanju nelojalne konkurence, t. j. pred 11. majem 1930, se sme blago s premijami razpečati odnosno prodati konsumentom najdalje še za čas šestih mesecev po uveljavljenju tega zakona.

Toda zakon se mora takoj uporabljati pri prodaji blaga s premijami, ako je bilo blago naročeno po 11. maju t. l.

Po preteku šestih mesecev, ko je stopil zakon v veljavo, torej po 11. novembru 1930, bo prepovedana in se bo po zakonu zasledovala vsaka prodaja blaga s premijami tudi če bi bilo blago prodano in dostavljeno posredniku v trgovini pred 11. majem t. l.

Grška vina ne morejo v Francijo; francoska vlada je prepovedala njih uvoz. Atenska trgovska zbornica zahteva sedaj od grške vlade, naj trgovsko pogodbo s Francijo odpove, češ da je postala po tej prepovedi brezpredmetna. Če bi vlada pogodbe ne odpovedala, bo pričela zbornica s propagando za bojkot francoskega blaga v Grčiji.

Knjigovodski učni tečaji.

Obrtništvo in trgovstvo od leta do leta bolj občuti potrebo izpopolniti se v knjigovodstvu. K temu ga sili predvsem novi davčni zakon, ki za pravilno pridobitveno napoved nujno zahteva točno evidenco dohodkov in izdatkov, nič manj pa tudi želja po večji samostojnosti posameznega podjetnika v borbi s konkurenco. Želja po prirejanju cenejših knjigovodskih tečajev je v obrtništvu in trgovstvu takorekoč splošna. — Vendar si posameznik ne zna pomagati in je velike važnosti pri tem sodelovanje združnih organizacij in posameznih združnih funkcionarjev. Kjer ti funkcionarji znajo članstvu pravilno predložiti koristi dobrega knjigovodstva, tam je interes za ta uk izredno velik.

V Mariboru se je vršil že meseca februarja trgovski knjigovodski tečaj. — Dne 4. t. m. se je enak tečaj otvoril za interese iz mariborske okolice. Udeležba je z ozirom na oddaljenost posameznih interesentov zadovoljiva. Poučuje profesor trgovske akademije g. Struna.

Tečaj za obrtno knjigovodstvo se pripravlja tudi v vranskem okraju. V tem okolišču je zanimanje izvanredno veliko, ker je priglasih že sedaj preko 80 udeležencev iz celega okraja in se je izkazala potreba delitve tečaja na 3 dele, tako da se bo pouk vršil na Vranskem, Gomilskem in najbrže tudi v Braslovčah. S poukom se prične prve dni julija. Vsi 3 tečaji se bodo vršili istočasno in bodo dovršeni prilično v 4 tednih. Tudi za te tečaje je predviden priznan strokovnjak kot učitelj.

Ti tečaji nudijo obrtnikom in trgovcem in njihovim pomočnikom prav ugodno priliko za izobrazbo v važnih delih potrebnega strokovnega znanja, ker so skoro povsem brezplačni in se

od udeležencev zahteva le malenkostna priznalna pristojbina, koje namen je edino ta, da udeleženci trajno obdrže interes na tečaju. Te tečaje prireja in finansira Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI. Knjigovodski pouk je tem večjega pomena, ker je združen s trgovskim, odnosno obrtnim spiskem, kalkulacijo in najpotrebnejšimi nauki o menicah. Temu predmetu bo treba že v nadaljevalnih šolah posvečati več pažnje; za tečajni pouk pa bi se rabila v Sloveniji najmanj 2 specialista, ki bi se naj vzela v javno službo pri državnem, odnosno zborničnem obrtno-pospeševalnem zavodu.

PREDAVANJE O NOVODOBNI UMETNOSTI PRODAJNE IN KUPČIJSKE REKLAME.

Zavod PO Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v sredo, dne 18. t. m. ob 20. uri v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti predavanje o moderni reklami in o novodobni umetnosti pridobivanja odjemalcev. Predaval bo znani strokovnjak na polju reklamne vede in profesor Visoke trgovske šole v Berlinu g. A. W. Blau. Pri današnji ostri konkurenci in moderni tehniki prodaje je za vsakega trgovca, industrijca in obrtnika velike važnosti, da pozna novodobne načine reklame in sredstva, s katerimi more najuspešnejše opozoriti kupca na svoje blago in trdiko. Vabimo zato interese, da izkoristijo to izredno ugodno priliko in da se v čim večjem številu udeležijo zanimivega in poučnega predavanja. Pripominjamo, da bo predavatelj govoril v nemškem jeziku, da pa bodo mogli slediti njegovim izvajanjem tudi nemščine manj vešči poslušalci, ker bode predavanje spremljalo okrog 100 skioptičnih slik.

Dr. Fran Ratej:

O pospeševanju tujskega prometa.

III.

Pred pričelkom lanske tujske sezone smo čitali v časopisih, da je prišla iz Dalmacije deputacija hotelirskih in gostilničarskih organizacij v Beograd k ministrstvu za socialno politiko s prošnjo, da se dovoli sprejeti iz inozemstva vsaj polovico personala, potrebnega v poletni tujski sezoni. Kako je deputacija svojo prošnjo utemeljevala, se ni povedalo in tudi ne, kako je ministrstvo zadevo rešilo. Čitali smo pa kmalu nato o protestnih izjavah organizacij hotelirskih in gostilničarskih nametščencev, češ, da je v državi več kot dovolj domačega strokovno usposobljenega osebja.

Brez dvoma imamo po šlevih več kot zadosti domačega gostilničarskega osebja, a s kakšnimi strokovnimi in drugimi kvalifikacijami, lahko vidimo vsak dan in povsod. Izjeme so tam, kjer je lastnik ali imetnik obrata sam sposoben gospodar in dober vzgojitelj osebja. To je pri nas sedaj še vedno glavni način usposobljenja hotelskega in gostilničarskega osebja. V večjih mestih obsejajo sicer gostilničarske nadaljevalne šole za vajence, tako v Ljubljani, Mariboru in Celju, potem tudi v Zagrebu in morja še v drugih mestih, drugod pa obiskujejo vajenci hotelske in gostilničarske stroke obče obrtne nadaljevalne šole, kjer take obsejajo. Teh gostilničarskih nadaljevalnih šol za vajence sicer ne smemo omalovaževati, vendar pripada glavna izobraževalna naloga glede pomožnega osebja gospodarjem samim. Ker nimamo nobene hotelske in gostilničarske strokovne šole v državi, se vodilni uslužbenci za hotelske obrate običajno rekrutirajo iz vseh inogočih drugih poklicev ali pa iz inozemstva. To se mora izpremeniti.

Tako je bilo do nedavnega časa tudi v Franciji, kjer je bila prva hotelska strokovna šola ustanovljena v Parizu l. 1910. in sicer po pariškem sindikatu za hotelsko industrijo. Ta šola se je l. 1916. preimenovala v posebno hotelirsko sekcijo na višji praktični šoli za trgovino in industrijo v Parizu (École Supérieure Pratique de Commerce et d'Industrie de Paris, Section Hôtelière). To je privlatni učni zavod s pravico javnosti, vzdržuje ga pariška trgovska zbornica in generalni sindikat za hotelsko industrijo, subvencionira pa šolo tudi državno podlajništvo za strokovno šolstvo pri ministrstvu za javni pouk.

Zasebni učni zavodi igrajo v Franciji sploh veliko vlogo in sicer tako pri osnovnem, kakor pri srednjem in visokem pouku, in to tudi v strokovnem šolstvu. Zanimive so določbe, kakšne pogoje ima izpolniti petent (zasebnik ali združenje), ki namerava olvoriti zasebno strokovno šolo. Voditelj šole mora izpolnjevati razne pogoje glede starosti in strokovne izobrazbe, inozemci se pripuščajo le s posebno ministrsko odobritvijo. Predlagatelj mora svojo namero pisмено prijaviti istočasno županstvu dolične občine, političnemu upravnemu oblastvu (prefektu), državnemu pravdnštvu in ministrstvu za javni pouk. Vsa ta oblastva imajo pravico ugovarjati olvoritvi šole. Eventualni ugovori se morajo obravnavati v leku enega meseca po prijavi kontraktornu v seji strokovnega šolskega sveta za dolično provinco. Zoper odločeno prvostopno odločbo ima predlagatelj pravico pritožbe na višji svet za strokovno šolstvo pri državnem podlajništvu za strokovno šolstvo. Če ni ugovorov, sme predlagatelj šolo olvoriti brez nadaljnjih formalnosti v roku 2 mesecev po prijavi.

Na imenovani višji hotelirski strokovni šoli v Parizu se usposobljajo bodoči vodilni naslavljeni, ravnatelji in poslovodje hotelskih obratov. Pogoji za sprejem so: starost najmanj 16 let, dovršena srednja ali trgovska šola, pri manjši splošni ali strokovni izobrazbi pa je predpisan sprejemni izpit. Šola ima 2 letnika in sicer se vrši prvo leto teoretični in praktični pouk na zavodu samem, drugo leto pa služi za praktično delo v velikih pariških hotelih pod nadzorstvom državnih inspektorjev za strokovni pouk. Po uspešno

dovršenih 2 letnikih prejmejo poselniki diplomo, izstavljeno od državnega podlajništva za strokovno šolstvo.

Iz učnega načrta bi bilo navesti naslednje predmete: tuji jeziki (angleščina in španščina), geografija posebno z ozirom na tujski promet, matematika, knjigovodstvo, javno oglaševanje (reklamama), kemija, hotelska tehnologija (hotelirstvo sploh in oprema hotelov), higijena, državnoznansvo, trgovsko pravo, strojepisje.

Druga višja ali bolje rečeno srednja hotelirska šola obstoja v mestu Clermond-Ferrand, v središču francoskih termalnih kopališč in zdravilišč v centralni Franciji. Ta šola (École Supérieure Hôtelière de Clermond-Ferrand) je priključena tamošnji višji zasebni šoli za trgovino ter ima slično organizacijo, kakor imenovana šola v Parizu s to razliko, da se gojenci praktično vežbajo v hotelih okoliških kopališč in zdravilišč samo v poletni sezoni.

Poleg teh dveh višjih hotelirskih strokovnih šol obstoja v Franciji cela vrsta nižjih strokovnih šol za hotelsko industrijo, katerim je namen, usposobljati posreženo in drugo osebje za hotelske in restavracijske obrate. Razlikovali je treba samostojne šole in pa take, ki tvorijo sekcije pri drugih obstoječih državnih, komunalnih ali zasebnih šolah.

Te šole so naslale večinoma v povojni dobi. Iz predvojne dobe (1913) obstoja v Parizu strokovna šola udruženja hotelirjev in restavraterev (École Professionnelle de l'Association des Hoteliers-Restaurateurs et Limonadiers) ki se je šele v zadnjih letih razvila v pravo strokovno šolo. Imetnik šole je prostovoljno udruženje hotelirjev, restavraterev in kavarnarjev, subvencionira jo pa generalni sindikat za hotelsko industrijo v Parizu. Šola ima 2 letnika za redne poselnike, ki so že nameščeni v hotelskih in restavracijskih obratih ter se v šoli teoretično, pa tudi praktično usposobljajo za stroko. Učni načrt obsega naslednje predmete: hranila, pijače in klet, splošna tehnologija (hotel, restavracija, kuhinja), tuji jeziki (angleščina, nemščina in španščina), fizika, kemija, prirodoznanje, vse to s posebnim ozirom na hotelsko industrijo, geografija zlasti z ozirom na tujski promet, aritmetika, splošno knjigovodstvo, specialno hotelsko knjigovodstvo, državnoznansvo, trgovsko pravo, strojepisje. Na šoli pa obstojajo tudi posebni kurzi — običajno šestmesečni — za take obiskovalce, ki še niso nameščeni ter se zgolj pripravljajo za bodoči poklic. Ti specialni kurzi se vrše n. pr. za hranila in restavracijsko kuhinjo, za kletarstvo in pijače, za splošno službo v hotelu, za higijeno in za tuje jezike. Na tej šoli se sprejemajo gojenci v starostni dobi od 14 do 30 let.

V Parizu obstoja dalje posebna strokovna šola za žensko hotelsko osebje (École hôtelière féminine), ki je zasebna ustanova pod pokroviteljstvom generalnega sindikata za hotelsko industrijo. Sprejemajo se gojenke od 18. do 35. leta. Na šoli obstojajo le tromesečni strokovni tečaji. Šola je urejena kot internat in pravcati hotelski obrat (s sobami, v katerih bivajo gojenke same, kuhinjo, kletjo in restavracijo). Predpoldne se vrši praktično delo, popoldne teoretični pouk. Taka v obliki hotela organizirana hotelirska in gostilničarska šola (École-hôtel) se nahaja tudi v alпах (Brive).

V provinci obstoja šest popolnih nižjih hotelirskih in gostilničarskih šol in sicer v naslednjih krajih: Thonon (Savoie), Nice, Toulouse, Grenoble, Tarbes (Pyrénées) in Strassbourg. Poleg teh obstojajo v provinci na mnogih višjih osnovnih šolah (normalkah) posebne sekcije za hotelirstvo (Aix-les-Bains, Cannes, Pau, Brive, Orléans, Gap) in še še tri popolnoma zasebne hotelirske šole, odnosno tečaji (Besançon, Marseille, Saint Cast). Te šole so ali skupne za moško in žensko osebje, ali pa samo za žensko osebje. Niso pa to nikake nadaljevalne šole za vajence, ampak za pomožno osebje sploh. Tu je treba omeniti, da vajencev v našem zmislu hotelski in restavracijski obrati

Po svetu

Indijska bombaževa konferenca je sklenila, da bo vsled izrednega padca bombaža določila minimalne cene.

Mednarodni kartel surovega jekla je provizorično podaljšan do 31. decembra, pod gotovimi predpogoji.

Angleški producenti cina hočejo produkcijo cina za dobo dveh mesecev popolnoma ustaviti; najbrž bosta to september in oktober.

Ogromen trust bombaža se pripravlja na Angleškem; v kratkem bo imela Lancashire Cotton Corporation pod kontrolo deset milijonov vreten in se bo pogajala nato še naprej z drugimi podjetji. Novi trust bo imel na evropskem trgu merodajen vpliv.

Kontinentalni linolejski trust v Zürichu je dvignil v preteklem letu čisti dobiček od 6 na 8-6 milij. mark, torej skoraj za 50 odstotkov. Trust, kojega glavnica je sedaj nad 60 milij. mark, razdeljuje 15-odstotno dividendo.

Efektna borza na Dunaju poleti ob sobotah ne bo poslovala; zaenkrat mislijo na meseca julij in avgust.

V dunajski veletrgovini z železom je doseženo popolno sindiciranje, ki se tiče raznih vrst železa in pločevine.

Jugoslovanska industrija je po svoji centrali v Beogradu vložila na finančno ministrstvo vlogo, naj se napravi zakon, ki jamči tovarniškim investicijam (razširitvi, modernizaciji itd.) petletno davčno prostost. Opozarja na veliko inozemsko konkurenco in na potrebo modernizacije jugoslovanske industrije.

V ameriškem avtotaksemu prometu se bo pričela huda konkurenca. Potem, ko so General Motors pričeli s tem prometom, je prišel tudi Chrysler in sedaj beremo, da bo na trg avtomobilov prišel tudi Ford. Torej konkurenca treh avto-koncernov.

Na Cetinju se je vršilo zborovanje zastopnikov bank in hranilnic Zetske banovine in je bila ustanovljena »Stalna delegacija denarnih zavodov za Zetsko banovino«.

Na trgu jajec je povzročila vročina močno poslabšanje. Tudi sadje jajcem zelo konkurira. Zato so cene padle in se vršijo nakupi po poročilu eksport-

ne zadrage v št. Juriju ob J. železnici na bazi Din 0-70.

Izvozne pristojbine za živino in poljedelske produkte iz Romunije bodo najbrž odpravljene, gre za govejo živino, konje, prašiče, pšenico, oves, koruzo, moko, posušeni fižol in zeleni grah.

Holandska skupina Shell bo sklenila s skupino I. G. Farben — Standard Oil interesno skupnost v svrhu medsebojne izmenjave izkustev in patentov na polju hidriranja in v svrhu skupnega izkoriščanja v hidrirnem postopanju. Priklonile se bodo še druge organizacije in bo nastala tako centralna tovrstna organizacija.

Jugoslovanska reparacijska kvota za leto 1930 je popolnoma izčrpana in so se še nepotrjene pogodbe vrnile v Beograd. Od teh bodo izvršili one, kjer se izvaja dobavitelj za takojšnjo dobavo naročenega blaga, a se zadovolji s plačilom v bodočem letu.

Tudi praška efektna borza v juliju in avgustu ne bo ob sobotah poslovala.

Ruska jeklena industrija bo s pomočjo ameriških tvrdk zgradila dve novi veletovarni. Prva tovarna bo zgrajena do leta 1933 in bo imela začetno produkcijo 2 in pol milijona ton surovega železa, druga bo pa imela kapaciteto 1 milijon ton. Stroški obeh gradb so proračunani na eno milijardo rubljev.

Davke v Avstriji hočejo znižati; zapuščinski davek bo znižan od 25 na 16 odstotkov, eksistenčni minimum bo zvišan od sedanjih 1400 šilingov na 1800 do 2000 šilingov.

Mednarodna konferenca urarjev se vrši od 15. do 18. t. m. v Zürichu. Zastopanih bo 12 držav. Jugoslavije ni med njimi.

Predsednik Anglo-International Bank-e v Londonu, znani bivši ruski finančni minister P. Bark, je bil pred par dnevi v Budimpešti in spravlja ta poset v zvezo z velikim ogrskim državnim posojilom.

Brezposelnih v Avstriji je bilo na koncu maja še 162.678; v drugi majnikovi polovici je padlo njih število za 12.600 oseb.

Avstrijsko inozemsko posojilo bo po mnenju strokovnih finančnih krogov prišlo na vrsto tri tedne po nemškem, torej proti koncu tekočega meseca.

Oba poljska sladkorna kartela se hočeta pod vtisom neugodnega svetovno-tržnega položaja fuzionirati.

v Franciji ne poznajo. Piko vzdržuje v velikih hotelih lift v obratu ali pa ga uporabljajo za lkzv. lakača (chasseur). Goslom streže šele potem, ko dovrši strokovno-šolski pouk in postane pomočnik.

Glede na izvajanja v prejšnjih člankih* o tem predmetu ne more biti nobenega dvoma, da nam je hotelirska in gostilničarska strokovna šola nujno in neobhodno potrebna. Saj ne moremo govoriti pri nas o hotelski industriji vse dolje, dokler nimamo strokovne hotelirske šole. Gre pa za vprašanje, kakšen naj bo usroj take šole in kje naj se osnuje.

Glede ustroja šole bo treba porabili izkušnja inozemstva. Znanje hotelirske strokovne šole so tudi na Dunaju in v Draždanah. Mnenja sem, da gostilničarska šola, ki jo potrebujemo, naj ne bo samo nižja ali morda samo višja, marveč strokovna šola vobče z možnostjo usposabljanja tako nižje, kakor tudi višje hotelske osebe. Šola, v kateri se bodo predvsem vzgajali ljudi sinovi naših hotelirjev in gostilničarjev za bodoči poklic, naj ne bo zgolj kopija kakšnega inozemskega učnega zaveda, marveč mora ustrezati našim potrebam in posebnim prilikam.

Kakor smo zgoraj videli, obstajajo v Franciji strokovne hotelirske šole povsod tam, kjer je lujski promet zelo razvit. To je tudi povsem naravno, ker se morejo gojenci z uspehom vežbati le tam, kjer obstajajo veliki in dobro urejeni hotelski in restavracijski obrati. Iz tega vidika je treba presojati tudi pri nas vprašanje, v katerem kraju naj se šola ustanovi. Mislim, da v Sloveniji ne more priti zalo vpoštev drugo meslo kakor Ljubljana, in to tako z ozirom na število in kvaliteto obstoječih hotelskih in restavracijskih obratov, ki bodo služili gojencem za vežbanje, kakor tudi z ozirom na to, da bo ravno v Ljubljani, kjer že obstojajo druge strokovne šole, najlažje dobiti prostora za šolo in sestaviti učiteljski zbor. Mariborski interesirani krogi, ki tudi reflektirajo na to šolo, pa naj se zavedajo za to, da dobi Maribor prepotrebno nižjo obrtno šolo zlasti za kovinsko in lesno stroko.

* Trgovski list št. 16 in 25.

Na vsakoletnih kongresih predstavnikov hotelirskih in gostilničarskih organizacij, kakor tudi ob drugih sličnih sestankih se sklepajo resolucije glede potrebe ustanavljanja strokovnih hotelirskih in gostilničarskih šol v državi. Ko pa naj beseda postane dejanje, se pa nihče ne zgane in vsak pričakuje, da pride in nastane taka šola kar sama od sebe. Po mojem mnenju je potrebno predvsem to-le:

Zvezi gostilničarskih zadrug v Ljubljani in v Mariboru naj dasta inicijativo za ustanovitev pripravljalnega odbora za osnivanje strokovne šole v Ljubljani. Ako ne bo inicijative od te strani, sem uverjen, da bo Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki kaže ob vsaki priliki zanimanje za lujški promet ter rada podpira stremeljenja za njegov razvoj, nastopila s primernimi predlogi za sestavo pripravljalnega odbora. Naloga tega odbora bo, s pomočjo izvedencev v tej učni stroki, doletiti program šole za hotelsko industrijo in izdelati učni načrt, seveda pa tudi ugotoviti finančne vire za ustanovitev in vzdrževanje šole. Ker je pričakovati, da naše gostilničarske organizacije ne bodo hotele prevzeti rizika za ustanovitev šole, naj bi se pripravljalni odbor, ko ugotovi program in učni načrt za šolo, obrnil na bansko upravo s prošnjo, da se šola osnuje kot banovinska ustanova, katero bi pa morali gmočno podpirati tako država, kakor tudi zbornica ter hotelirsko-gostilničarske in lujsko-prometne organizacije. Za učila in druge potrebščine, ki bi ne bile predvidene v banovinskem proračunu, ter za nadaljni razvoj šole vobče bi skrbel poseben šolski odbor ali kuratorij.

Važno je še vprašanje učnega osebja za tako šolo. Tudi pred to težkočo se ne smemo ustaviti. Če ne bo šlo drugače, bo treba za učne predmete, za katere bi ne bilo najli doma zadostno kvalificiranega nastavnika, poiskati za prvi čas pomoč v inozemstvu, ki že ima dobro organizirane take šole.

Najkasneje s šolskim letom 1931/32 mora biti taka šola v Ljubljani ustanovljena, če hočemo govoriti o pospeševanju in razvoju lujškega prometa v dravski banovini.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče.

Večina tečajev na ljubljanski borzi beleženih deviz je v minulem tednu ponovno nekoliko nazadovala. Dosledno na stari bazi 1095/90 je ostal Curih, deloma Budimpešta ter Praga. — Slednje omejena deviza je bila na vseh borznih sestankih preteč. tedna trg. po nespremenjenem tečaju 167/95 razen 4. t. m., ko je bila za malenkost čvrstejša (168), dočim je Budimpešta notirala 4. in 5. t. m. 9/898 sicer pa na vseh ostalih sestankih 9/8987. Ostale devize so od ponedeljka (2. t. m.) na petek 6. t. m.) zabeležile naslednje padce: Amsterdam 22/78—22/765, Berlin 13/5175—13/51, Bruselj 7/9053—7/9003, Dunaj 7/9896 do 7/9836, London 275/21—275/07, New York 56/535—56/51 in Trst 296/72 do 296/55, dočim je bila notica Pariza dne 2. in 4. t. m. 222/06, 5. in 6. t. m. pa 222— in je ta deviza dosegla v torek 3. t. m. svoj najvišji tečaj v pretečenem tednu to je 222/09.

V očigled opadanju deviznih tečajev tekom prošlega tedna je bil tudi vsakodnevni promet srednji in sicer se je gibal povprečno med 3 do 4 milijoni dinarjev. Celotedenski devizni promet je znašal Din 17,195.686/64, od česar je dala nad polovico to je preko 9/335 milj. Din. Narodna banka in sicer največ Curiha, New Yorka, Berlina, Prage, Londona in Dunaja medtem, ko je bilo v privatnem blagu zaključenega največ Londona (3/154) ter Curiha (2/091). — Skupni promet v privatnem deviznem blagu je znašal v zadnjem tednu nad 7/861 milj. Din.

Tekom minulega tedna v posameznih devizah doseženi totalni promet (vse v milj. Din) je bil naslednji: Curih 4/425, London 4/310, New York 2/353, Dunaj 1/745, Berlin 1/555, Praga 1/319, Trst

1/030, Pariz 0/306, poleg tega nekaj zaključkov Amsterdama, Budimpešte in malenkost Bruslja.

Efektno tržišče.

Brez posebnega zanimanja; v ostalem tudi tečaji brez sprememb. Dne 2. t. m. je bila zaključena Trboveljska premogokopna družba po 443 Din in naslednjega dne Kranjska industrijska družba, Jesenice in sicer po 288 Din.

Blairova posojila so v minulem tednu le malo variirala in sicer je notiralo 8% dne 2., 4. in 5. t. m. 97/75, dne 3. in 6. t. m. pa 97/50, dočim je bilo 7% nudeno na prvih štirih borznih sestankih po 86— in 6. t. m. pa po 86/25.

Tendenca nespremenjeno mlačna.

Lesno tržišče.

Kakor že ponovno tako moramo tudi danes poudariti, da je lesna trgovina v popolnem zastoji in to v dobi, ko bi morala biti lesna izvozna sezona na višku. Vzrok zastoja v lesni trgovini je pač denarna kriza, ki povsodi vpliva na razvoj eksporta. Povsem upravičeno trdijo strokovni inozemski časopisi, da se danes zasluži lahko le pri lesnih kupcijah, ki se niso sklenile. Zastoj v lesni trgovini pri nas v Sloveniji pa zelo neugodno vpliva tudi na druge gospodarske panoge naše kupcije. — Naš producent, ki je odvisen od prodaje lesa, občuti pomanjkanje in posledica tega je, da se njegova kupna moč dnevno manjša. Ta teden je bilo zaključeno: 2 vagona prvovrstnih bukovih hlodov za izdelovanje furnirja v dimenzijah od 35 centimetrov premera, polnoma zdravi, brez grč. Tramov se je zaključilo 2 vagona po noti kupca in 1 vagon remelnov. Nadalje je bilo zaključenega 5 vagonov v dimenzijah 2/50 m 24 × 14, 2 vagona oglja in 2 vagona drv.

Prikrojevalni tečaj.

Prikrojevalni tečaji za krojaško, šiviljsko in čevlarsko stroko so v Sloveniji že zelo udomačeni in so se že precej pogosto prirejali tudi v predvojni dobi. Pri uradu za pospeševanje obrti sta za ta pouk nameščena posebna strokovna učitelja, ki jih pač moramo šteti k najboljšim strokovnjakom v državi. To dejstvo omogoča, da se taki tečaji lahko v Sloveniji prirejajo tudi na deželi in daje najširšim obrtniškim krogom priliko za skoro povsem brezplačen tečajni pouk, ker je udeležencem le za materialne potrebščine treba plačati malenkostne prispevke in sicer v čevlarskih tečajih po Din 125/—, v krojaški in šiviljski stroki po Din 60/— za 6-tedenski pouk. Strokovna učitelja vežeta prikrojevalni pouk tudi z najpotrebnejšimi nauki o kalkulaciji in spisu ter seznanjata udeležence z najmodernejšimi kroji in najnovejšimi tehničnimi pripomočki. Čevlarsko prikrojevanje se v zadnjem času veže tudi s praktičnim učenjem lepljenja podplatov po načinu »Ekham« in »Aga«, kar udeležencem izredno ugaja.

Zanimivo je dejstvo, da je udeležba v teh tečajih na deželi vspešno boljše nego v mestih. To dejstvo najbolje utemeljuje potrebo prirejanja tečajev v različnih krajih in ne samo v večjih centrih, kakor se je iz izvestne strani že naglašalo.

Na področju bivše mariborske oblasti sta se letos že izvršila moški in damski krojaški prikrojevalni tečaj v Braslovčah, katerih se je udeležilo 30 samostojnih mojstrov in šivilj in njihovih pomočnikov. Baš te dni se je zaključil krajši nadaljevalni krojaški prikrojevalni tečaj na Vranskem. Izredno lep obisk teh tečajev v času najvišje sezi je, ko se vrši po Vranskem okraju birmovanje, dokazuje izredno veliko potrebo in priljubljenost takih tečajev. — Te dni se odvijata 6-tedenski tečaji v Murski Soboti, nakar sledita tečaji v Ljutomeru in nadaljevalni tečaj v Ormožu.

Čevlarski prikrojevalni tečaj se je na istem teritoriju letos dovršil že v Murski Soboti in v zadnjem času v Ormožu. Dne 2. t. m. je bil otvorjen tak tečaj v Ljubnem v Savinjski dolini, nakar sledita istočasno 2 tečaja v Trzinu na Gorenjskem in nato koncem avgusta ali začetkom septembra tečaj na Vranskem. V vseh tečajih je udeležba prav lepa in se priključajo tudi absolventi prejšnjih tečajev, da se izpopolnijo v svojem znanju.

Zahteve po prikrojevalnih tečajih so med obrtništvom tako živahne, da je večkrat treba obžalovati, da ne razpolagamo z večjim številom strokovnih učiteljev. Obrtnišstvo hrepeni po izobrazbi; dajmo mu je v čim večji meri.

Ljubljanska borza

Tečaj 12. junija 1930.	Povpr. ševanje Din	Ponudba Din
DEVIZH:		
Amsterdam 1 li. gold.	—/—	22/735
Berlin 1 M.	13/4725	13/5025
Bruselj 1 belga	—/—	7/8954
Budimpešta 1 pengő	—/—	9/8960
Curih 100 fr.	10/9440	10/9740
Dunaj 1 kiling	7/9631	7/9931
London 1 funt	274/29	275/09
Newyork 1 dolar	56/34	56/54
Pariz 100 fr.	—/—	221/98
Praga 100 kron	167/33	168/13
Trst 100 lir	295/14	297/14

Fliseje

vseh vrst eno- in večbarvne

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno-pravnega referata upravnega sodišča.

(Zbral referent finančno-pravnega senata g. dr. Ludvik Brence, sodnik upravnega sodišča v Celju.)

(Nadaljevanje.)

62.

Samostojna delavnost. (Čl. 4.) Carinsko posredovanje, ki ga izvršuje oblastveno priznani carinski posrednik za železnico pod pogojem, da se mora železnica za ocarinjenje v vseh primerih posluževati le njega, da pa mora posrednik ta naročila izvrševati pred vsemi drugimi, da sicer izvršuje inkaso železnice, pri čemur si delita oba inkasirani znesek v gotovem razmerju, da pa polaga račune za stranke posrednik sam, vsled česar je višina dohodkov odvisna edinole od njega oziroma njegovega dela, da nosi posrednik v pretežni meri odgovornost in riziko carinskega posredovanja ter obratne stroške, in davke, je samostojna delavnost, ki podleaga davku na poslovni promet. Takšna samostojnost bi bila izključena v slučaju, da bi razmerje med posrednikom in železniško upravo bilo zgolj službenega značaja, tako da bi se pokazalo plačilo za posrednikovo delavnost v obliki plače (mezde).

(F 36/24—10.)

63.

Osnovni proizvod kmetijstva. (Čl. 8., točka 2a, zak. z dne 31. I. 1921, Sl. N. 191/21.) Granit, ki se pridobiva iz lastnega kamnoloma in se predeluje v kocke, ni osnovni proizvod kmetijstva, ker manjkajo predmetni delavnosti objektivni znaki kmetijstva in gre tudi že za naslednjo (obrtno) in ne več za osnovno proizvodnjo. (F 70/25—8.)

Iz naših organizacij

NEDELJSKI POČITEK V TRGOVINAH Z VINOM NA DEŽELI.

Ker je stopila naredba o odpiranju in zapiranju trgovin v veljavo, se vsi interesenti vina opozarjajo, da smejo imeti veletrgovci z vinom na deželi svoje obratovalnice odprte ob nedeljah in praznikih le v času od 8. do 10. ure predpoldne. Vsi interesenti se naprošajo, da se preskrbijo z nakupom vina ob nedeljah in praznikih le v navedenem času, oziroma ob navadnih dneh. Sekeja trgovcev z vinom na deželo.

Naročajte »Trgovski list«!

Priporoča svoje izdelke!

Gospodarski položaj Poljske.

Kriza traja dalje. Za april pričakovano sezonsko pomladansko poživljenje se je javilo le prav nezadosno; številno brezposelnih se giblje še zmeraj okoli 250.000 do 300.000. Zaposlenost v industriji pada nadalje. S krizo poljedelstva, s slabim položajem trgovine, z zastojem v slavnem gibanju in s skrčenim delom, se naravno zmanjša tudi povpraševanje po industrijskih predmetih. Poročila iz industrije in trgovine se glasijo slejkoprej nepovoljno. Produkcija premoga v Gornji Šleziji pada, a je v primeri z eksportom še zmeraj prevelika, vsled česar se zaloge zelo kopičijo. V marcu n. pr. je bila produkcija za 11,5% manjša kot v lanskem marcu, skupna prodaja za 19,3% manjša. Kriza v industriji že leza se je še poostрила; produkcija plavžev je napram preteklemu letu padla za 27%, produkcija jeklenih kovačnic za 16%, valjarn za 8,8% in produkcija tovarn cevi za 40%. Kako zelo čuti krizo poljske tekstilne industrije tudi sosedno inozemstvo, se najbolje vidi iz približno 30odstotne restrikcije surovinskih kreditov za Lodž, ki so jo odredili v zadnjih dneh inozemski eksporterji bombaža do razjasnitve položaja. Na trgu lesa računajo v bodočih letih z živahnejšo kupčijo, ki naj jo prinesejo večja naročila armade in nameravano znižanje lesnih cen od strani državne uprave gozdov. Kupčija na trgu usnja in čevljev je skoraj popolnoma zastala in je prišlo že do številnih insolvent. Produkcija in prodaja petrolejske industrije pada nadalje. Nezadovoljiv ostanek nadalje tudi še položaj kemične, steklene, porcelanske in sladkorne industrije, ki so v zadnjem času večkrat obratovanje omejile in delavce odpustile.

Vsled mednarodne likvidnosti je nastopilo tudi na Poljskem olajšanje na denarnem trgu, a to olajšanje še nikakor ne zadostuje za konjunktorno spremembo ter za zajezitev insolventnega vala in bankrotov. Predpogoj za to bi bil, če bi se država, sedaj glavnično najmočnejše podjelle, lotila investicij v večjem obsegu (nabava strojev, slavnost itd.). Nedavno razglašeni gospodarski program nove vlade ni tak, da bi se moglo to pričakovanje izpolniti. Mnoge predvidene kreditnopolitične in investicijske odredbe bodo izve-

dene samo v ozkih mejah proračuna in poleg tega še pod pritiskom odrejenih zelo strogih varčevalnih ukrepov. Inozemska denarna sredstva, ki bi edina mogla dovesti do spremembe, pa zaenkrat še niso na vidiku, in stavijo sedaj vse upanje na pozno jesen, ki bi mogla v slučaju boljše letine prinesli nekoliko prijaznejšo perspektivo.

O KRIZI V AMERIKI.

Kot spremljevalni pojav neugodnega gospodarskega razvoja v USA omenjajo zmanjšano ustanovitveno gibanje v zadnjih mesecih. V trgovskem registru države New York je bilo v prvih letošnjih štirih mesecih na novo vpisanih 8621 delniških družb, za 1353 manj kot v istih mesecih lanskega leta. V mesecu aprilu so ustanovili 2107 delniških družb, to je 122 manj kot v marcu in 310 manj kot v lanskem aprilu. — Konjunktorni padec v USA, ki se pozna nekako od sredine lanskega leta dalje, se javlja posebno ostro v razvoju ameriške avtomobilne industrije. Produkcija avtomobilov v Zedinjenih državah v prvih osmih mesecih leta 1929 je bila za skoraj 40 odstotkov večja kot v istih mesecih leta 1928, a v naslednjih osmih mesecih, to je do vključno 30. aprila 1930, je bila za 25 odstotkov ali za več kot 800.000 kosov manjša kot leto prej. Ta veliki padec ni samo posledica zmanjšane domače sprejemne zmoglosti, temveč tudi posledica manjšega nakupa na inozemskih trgih; izvoz avtomobilov je bil v prvem letošnjem četrtletju za polovico manjši kot v prvem lanskem četrtletju. General Motors zaznamuje celo za 60 odstotkov zmanjšano število naročil. Veliko je pri tem padcu vzrok odpor Evrope proti ameriški gospodarski ekspanziji. Odpor se je javil najprvo pri finančnih transakcijah in je prešel potem na druga pola. Nameravano zvišanje ameriških carinskih postavk bo ta odpor seveda še ojačilo in prav gotovo jih bo Amerika moral znižati. — General Motors Corporation zaznamuje po dobi najhitrejšega dviga letos prvič velik padec. Družba je prodala po lastnih podalkih v prvih štirih letošnjih mesecih domačim in tujim trgovcem samo 519 tisoč avtomobilov proti 750.000 v lanskem letu, torej za 40 odstotkov manj. Najbolj je padla kupčija v inozemstvu, za skoraj 100.000 avtomobilov ali za več kot 60 odstotkov.

Dobava prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. junija t. l. ponudbe glede dobave žag; do 26. junija t. l. glede dobave meril za prage, tračnih zeblicev, 1000 kg vijakov za tračnice itd. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. junija t. l. ponudbe glede dobave 28 m verig, 800 m plinovih cevi in 400 kg kalcijevega kamna; do 26. junija t. l. glede dobave 20.000 kg moke, 2000 kg riža, 1000 kg koruznega zdroba, 2000 kg bučnega olja in 2500 kg koruze v zrnu; do 30. junija t. l. pa glede dobave ročnih gasilnih aparatov, avtomatičnih razklopilcev za vodne črpalke, 2500 komadov podložnih plošč, 5000 kymadov stezačev in 5000 komadov tirefond-vijakov. — Direkcija državnega rudnika Ljubije sprejema do 23. junija t. l. ponudbe glede dobave 60 m vrvi iz konoplje. — Direkcija državnega rudnika Ljubija sprejema do 24. junija t. l. ponudbe glede dobave 4 vagonov pšenične moke. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 26. junija t. l. ponudbe glede dobave slamnice, odej in rjuh. — Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik (Srbija) sprejema do 26. junija t. l. ponudbe glede dobave 230 m jamskega kabla. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 27. junija t. l. ponudbe glede dobave raznega usnja za sedlarje ter glede dobave strokovnih časopisov in knjig. — Gradbeni oddelek železniške direkcije Beograd sprejema do 30. junija t. l. ponudbe glede dobave cevi, sadre, žice itd. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. junija t. l. pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani glede dobave živil (meso, mleko, kruh, riž, zdrob, olje, testenine, sladkor, čaj, fižol, mak, kis itd.). Dne 23. junija t. l. pri Upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave 200.000 kg amonijevega solitra in 100.000 kg kalijevega solitra. — Dne 24. junija t. l. glede dobave 20.000 kg trinitrotoloula. Dne 25. junija t. l. pa glede dobave 30.000 kg preje iz jute. — Dne 24. junija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave gradbenega lesa; dne 25. junija t. l. pa glede dobave jekla in bakrenih plošč. — Dne 25. junija t. l. pri Upravi državnih monopolov ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 418

kub. metrov drv, 100.000 kg šlezjskega premoga in 400.000 kg kamenega premoga. — Dne 25. junija t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave bencina in bencola. — Dne 25. junija t. l. pri II. oddelku Artilerijsko-tehničnega zavoda v Skoplju glede dobave 256.500 kg lignita. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 24. junija t. l. se bo vršila pri Računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave avtomobilnih šasij; dne 26. junija t. l. pa glede dobave raznih strojev. (Predmetna oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.) — Dne 24. junija t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave ognjegasnega materiala. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.) — Dne 25. junija t. l. se bo vršila pri Direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani pismena dražba glede dobave 100 komadov pisemskih nabiralnikov. (Pogoji so na vpogled pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, soba štev. 41.)

Oddaje adaptacijskih del na poslopju vojašnice Kralja Petra I. V. O. v Celju se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 26. junija t. l. pri Inženjskem oddelku Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji, načrti in predračuni pa pri omenjenem oddelku.

Prodaja lesenih sodov. Dne 25. junija t. l. se bo vršila pri Središnjem stavarstvu materiala v Subotici ofertalna licitacija glede prodaje ca. 2000 komadov starih lesenih sodov od mineralnega olja. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja starega papirja. Dne 23. junija t. l. se bo vršila pri Središnjem stavarstvu materiala v Subotici ofertalna licitacija glede prodaje ca. 60.000 kg starega papirja. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja neuničenih poštних znamk. Računsko-ekonomski oddelek Ministrstva za zgradbe v Beogradu razpisuje licitacijo glede prodaje neuničenih poštних znamk. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

KUVERTA

DRUŠBA S. O. Z.

Tvorila kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vojaški pot 1 Karlovska c. 2

KASTELIC IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO
LJUBLJANA

ALEKSANDROVA CESTA ŠT. 9

(PRITLIČJE LEVO)

GLAVNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh

Veletrgovina

kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
posrežba!

Zahtevajte cenik!

Knjige, časopise, račune,
vizitke, etikete, memorande,
kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi

vse druge
tiskovine
dobavlja
hitro in po
zmernih
cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračun!

čitaite in razširjajte »TRGOVSKI LIST«.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVLJENA 1900

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVLJENA 1900

Delniška glavnica:
Din 50.000.000.—

PODRUŽNICE:
Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novisad, Novomesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Zagreb

Brzjavni naslov:
BANKA

Brzjavni naslov podružn.:
Ljubljanska banka

Skupne rezerve cca.
Din 10.000.000.—

Telefonske številke:
2861, 2413, 2502, 2503

Se priporoča za vse bančne posle